

Tigray-Ethiopian Community Association (TECA) in Colorado

Address: 11182 E Mississippi Ave, Aurora, CO 80012

ምፍራስ ሃገርን ምንጻፍ ዘርእን ምሕደራ ቀዳማይ ሚኒስትር አቢይ አሕመድ

ቅድሚኑ ዝነበረ ቀዳማይ ሚኒስትር ካብ ስልጣን ምውራድ ተኸቲሉ ናብ ስልጣን ዝመጸ ቀዳማይ ሚኒስትር ዓቢይ አሕመድ ብዕለት መጋቢት 25/2018 (April 3, 2018) ናብ ፓርላማ ኣብ ዝገበሮ ፈላማይ መደረ እውንታዊ ለውጥታት ንምምጻእ ቃል ኣትዮ ምንጻፍ ይፍለጥ። ብኣንጻር ብግብረ ዝተጠቐሙ ሜላ ግን ከፋፊልካ ምግዛእ ኮይኑ እዙይ ድማ ኣብ ዶቡብ፣ ምዕራብን ሰሜን ምዕራብ ኢትዮጵያን ኣብ ሞንጎ ዝተፈለለዩ ብሄራትን ብሄረሰባትን ጎንጊ ኣኸቲሉ እዩ። ብተወሳኺውን ቅንፅላ ፍሉጣት ሰባት ከም ናይ ግድብ ሕዳሰ ዋና ማሃንዲስ ዝነበረ ሓርበኛ ስመኛው በቀለን፣ ብሽም ፈተነ ዕልዋ መንግስቲ መራሒ ክልል ኣምሓራ ዝነበረን ኣባላት ካቢኔኡን፣ ከምኡውን ላዕለዎት መራሕቲ ጀነራላት መከላኸሊ ሃገር ከምዝተፈፀመ ይዝከር። ኣብ ቀረባ እዋን ድማ ቅንፅላ ሥነ ጥበባዊ ሃጫሉ ሁንዴሳ ኣብ ኣዲስ ኣበባ ተኸቲሉ ኣታ ሃገር ኣብ ዝኸፍኦ ቅልውላው ትርኩብ። እዞም ግፍግታት እዚኦም ናይቲ ቀዳማይ ሚኒስትር ኣብ ስልጣን ናይ ምፅናኽ ድሌት ዘመለኸቱ እዮም። እቲ ናይታ ሃገር ሕገ መንግስቲ ብምንጻግን ብናቱ ውልቀመላኪነት ዝተማእከለ ኣሃዳዊ ስርዓት ኣብ ምቕያር ይርከብ። ብመሰረት ኣቲ ሕገ መንግስቲ መረገ ኣብ ወርሒ ነሓስ ከካየድ ዝነበሮ እንትኸውን ቅድሚ ምምጻእ ለበዳ ኮሮናቫይረስ ምንም ዓይነት ምድላው ይግበር ከምዘይነበረ ይፍለጥ።

ክልል ኦሮሚያ ብሰንኪ ምልካዊ ምሕደራ እቲ ቀዳማይ ሚኒስትር ዝተፈጥረ ተቃዋሞ ኣብ ትሕቲ ቁፅፅር ምክልኻል ሓይሊ ፈራራል ትርኩብ። ግልጋሎት ስልክን ኢንተርኔትን ኣብመላእ ሃገር ንሰለስተ ሰሙን ቅድሚ ምዕጻው ኣብ ክልል ኦሮሚያ ንነዊሕ እዋን ተዓፅዮ ከምዝነበረ ይፍለጥ። እቲ ቀዳማይ ሚኒስትር መራኸቢ ሓበሬታ ብምዕጻው ዝፍፅሞም ዘለው ገበያት ተደፊኖም ዝተርፉ ይመስሉ። እዚ ድማ ታሪኽ ካብ ዘርእዮ ሓቂ ዝራሓቕ እዩ። ሓደ ተንታኒ ንኣቢይ ከምዝሰዕቦ ይገልጽ፡- **“ኣቢይ ፈላስፋ ንጉስ ኣይኮነን። ብምጭብርባር ከማሓድር ዘይካኣለ ውልቀ መላኺ እዩ። ... እቲ ቀንዲ ናይ ምእማን መሳርሒ ጌሩ ዝተቐመሉ ብጉልበት ምምብርካኽ እንትኸውን ናይ ፖለቲካ ተናኣናሕቱ ንምግባጥ ናተጠቐሙ ይርከብ”**።

እቲ ቀዳማይ ሚኒስትር ምስ ኤርትራ ዝገበሮ ናይ ሰላም ዓጀውጀው ዓለም ለኻዊ ምጭብርባር ዝመለእ እዩ ኔሩ። ምንም ዝተለወጠ ነገር ስለዘየለ ድማ፡ እቲ ዶቡ እስካዕ ሓዚ ተዓፅዮ ይርከብ። እቲ ቀዳማይ ሚኒስትርን ውልቀ መላኺ መንግስቲ ኤርትራን ብሽም ሰላም ዝገበሩም ስምምዕን ክልቲኦም መራሕቲ ብብእምኑ እናተራኸቡ ዝገቡሩዎ ዝርርብ ብዝምልከት ምንም ዝፍለጥ ነገር የለን። እቲ ዝተገበረ ፖለቲካዊ ሸርሒ ንኣባላት ኮሚቴ ሸልማት ናብል ሰላም ኣዕሸዩ ናይ 2019 ሸልማት ብዘሕዝን ኩነታት ነቲ ቀዳማይ ሚኒስትር ክህቡ ጌሩም እዩ። ቤት ምክር ስደተኛታት ኖርዌይን ኣምነስቲ ኢንተርናሽናልን ዝቕረቡዎ ሪፖርት ብምፍታሽ ናይቲ ቀዳማይ ሚኒስትር ክፋእ ንምርኣይ እኹል ኔሩ። ብ2018 ብዘርኣዊ መጥቃዕቲ ካብ ሓደ ሚሊዮን ናይ ኢትዮጵያ ሰማሊያውያን ካብ ክልል ኦሮሚያ ተመዘቢሎም እዮም። **ብ2018 ኢትዮጵያ ኣስታት 3 ሚሊዮን ናይ ሃገር ውሽጢ ተመዘበልቲ ከምዝነበሩን እዚ ድማ ነታ ሃገር ብቀዳማይን ከምዘቐምጣ ናይ ቻትም ሃዉስ ሪፖርት ኣፍሊጡ እዩ። እቲ ቀዳማይ ሚኒስትር እስካዕ ሎሚ ተጠቃዕቲ ደቂ ኣንስትዮን ህፃናትን ዘድልይ ሓገዝ ከይገበረሎም ይርከብ።**

ብ2011 ቀዳማይ ሚኒስትር መለስ ዜናዊ ኣብ ዋሓዚ ኣባይ ግድብ ሕዳሰ ኢትዮጵያ መሪቕም ስራሕ ከምዘጀመሩ ይፍለጥ። እዚ ድማ ኣብ ጸልማት ንዝርከቡ 60 ሚሊታዊ ኢትዮጵያዊያን ናይ ኤሌክትሪክ ሓይሊ ብምቕራብ ድኸነት ንምጥፋእን ንጎረብቲ ሃገራት ናይ ኤሌክትሪክ ሓይሊ ብምቕራብ ናይ ወፃኢ ሸርፊ ንምርካብ ዝተለመ እዩ ኔሩ። ናይ ቱ ግድብ ወፃኢ ምሉእ ብምሉእ ብህዝብታት ኢትዮጵያ ዝሸፈን እዩ። እቲ ትልሚ ኣብ ታሕቲ ዝርከባ ሃገራት ግብጽን ሱዳንን ዝጎድእ እንተይኮነስ ዝበለጸ ዝጠቕም እዩ። ግብጺ ግና ብዘሕዝን ኩነታት ኢትዮጵያ ዘይተሳተፈትሉ ግብጺ ምስ ቅኝ ዝዛኢታ ምስ ዝነበረት እንግሊዝ ዝፈፀመቶ ስምምዕ መሰረት ጌራ በዝሒ ማይ ኣባይ ክትጥቀም ትደሊ። ሓዚውን ምኽንያቱ በዘይፍለጥ መገዲ ቀዳማይ ሚኒስትር ኢትዮጵያ ካብ ሕዝቡ ድሌት ንላዕሊ ንናይ ግብጺ ድሌት ብምቕዳም ክሕደት ሃገር እናፈፀመ ይርከብ።

እቲ ቀዳማይ ሚኒስትር ብዘይ መረገ ኣብ ስልጣን ናይ ምፅናኽ ድሌቱ ተቐባልነት ዘይረኸበ መረገ ምክያድ ሓዊሱ ፌዴራላዊ ሕገመንግስቲ ክኸበር ይግባእ ብምባል ፅኑዕ መትከል ብዝሓዘ መንግስትን ህዝብን ትግራይ እዩ። እቲ ቀዳማይ ሚኒስትር ትግራይ ተካይዶ ዘላ ምድላው ክልላዊ መረገ ንምዕንቃፍን ኣብ ሩዋንዳን ቦሲንያን ዝተፈፀመ ዝዓይነቱ ዘርእ ምንጻፍ ንምፍፃምን እናተዳለወ ይርከብ። እቲ ቀዳማይ ሚኒስትር ኣብ ቴሌቪዥን ኢትዮጵያ ቀሪቡ፣ **“ከይትሳሓሓቱ፣ መናእሰይ ከሞቱ፣ ኣዶታት ክበኽዩ፣ መንደራት ብሓዊ ክባርዱ ይክእሉ እዮም። ... ንሕና መረገ ንምግባር ኣብ ዝሸገሸሹ ስጉምቲ ንምውሳድ ካብ ቅድሚ ሓዚ ብዝበለፀ ተዳሊውና ንርከብ”** ብምባል ተዛሪቡ እዩ።

ንሕና ኣብ ኮሎራዶ ንነብር ተጋሩ ኢትዮጵያዊያን ንምሕበረሰብ ዓለም ሴኪዩራቲ ካውንስል ይኩን ከልኡት ትካላት ብምጥቃም ቀዳማይ ሚኒስትር ኣቢይ አሕመድ ኣብ ትግራይ ውሽጢ ይኹን ኣብ መላእ ኣታ ሃገር ኣብ ዝርከቡ ተጋሩ እናብፅሖ ዘሎን ብዝከፍኦ ክብፅሖ ዝሓሰብ ዘሎ ዘርእ ናይ ምንጻፍ እኩይ ሸርሒ ጠጠው ንኩብሎ ፃውዒትና ነቕርብ።